

מבדק מסכם קומיקס

לפניכם מבדק מסכם:

במבדק שני טקסטים, ושאלות העוסקות בטקסטים אלה. ענו על כל השאלות.

בהצלחה!

פרק א – הבנה והבעה (מיזוג טקסטים)

קראו את הטקסטים וענו על השאלות שאחריהם.

טקסט 1

קומיקס (עלילון)

מתוך האנציקלופדיה של הרעיונות

פס' 1 קומיקס (בעברית: עלילון) הוא סיפור המסופר באמצעות סדרת ציורים או צילומים ומשפטים קצרים הבאים זה אחרי זה ויוצרים עלילה שלמה. הקומיקס נע בין "גבוה" ל"נמוך": לעיתים הוא מוצג כתוצר של תרבות נמוכה ופשוטה, המיועד בעיקר לצעירים ולילדים, ולעיתים הוא נתפס כאומנות גבוהה ומורכבת, הפונה למבוגרים ולילדים כאחד. מטרתו המרכזית של הקומיקס היא לבדר את הקוראים, עם זאת הוא מאפשר גם התבוננות ביקורתית במציאות הפוליטית וגם בחיי היום-יום של כל אחד מאיתנו.

פס' 2 מקובל לראות בציורי המערות של האדם הקדמון ובהירוגליפים המצריים סוג של קומיקס קדום, אולם הקומיקס בצורתו הנוכחית הופיע רק בראשית המאה ה-20. בתקופה זו שילב העיתונאי ג'וזף פוליצר סיפורי קומיקס בעיתוניו. שם הטור שבו הופיע הקומיקס היה "המגזין של הילד הצהוב" ("הילד הצהוב" הפך מאז למקור הביטוי עיתונות צהובה). כניסתו של וולט דיסני לזירה ב-1935 תרמה אף היא תרומה משמעותית להתפתחותו של הקומיקס. בסוף שנות השלושים וראשית שנות הארבעים החל להתפרסם קומיקס שבמרכזו גיבור-העל (Super Hero). גיבורי-העל הראשונים היו טרזן ופלאש גורדון. ב-1938 נולד גיבורו הגדול של הקומיקס, סופרמן, וזמן קצר אחריו נולד גם באטמן.

פס' 3 הקומיקס, השואב את השראתו בין היתר מהמדע הבדיוני, מדגיש את הניגוד בין טוב ובין רע. עוצמתו של הקומיקס נובעת מהסגנונות המרובים שלו ומהיכולת שלו לספר סיפורים שונים ולבקר את החברה ואת מנהיגיה: מצד אחד סיפורים פופולריים עם גיבורים ונבלים, ומצד אחר חתרנות וביקורתיות. בימינו, כך נראה, הקומיקס נחשב כצורת אומנות איכותית, אף על פי שבעיני רבים הוא עדיין נחשב יצירה ששייכת למדף ספרי הילדים.

פס' 4 שמו של הקומיקס נגזר לכאורה מן הקומיות שלו ומההומור שיש בו, אף על פי שחלק גדול מיצירות הקומיקס אינן מצחיקות. דוגמה קיצונית לכך היא הקומיקס מאוס (MAUS) מאת ארט ספיגלמן. מאוס הוא סיפורו של ולדק, ניצול שואה ואביו של המחבר. הקומיקס מתאר את האירועים הקשים שחוה בשואה. במקום טיפוסים שונים של בני אדם, ספיגלמן מצייר בעלי חיים שמסמלים התנהגויות שונות: עכברים, חתולים וכלבים. הקומיקס של ספיגלמן מרחיב את הגבולות המקובלים של הקומיקס, ותורם לראייה המורכבת של השואה כיום.

פס' 5 סוגה חשובה בעולם הקומיקס היא המאנגה היפנית (ma-n-ga). פירוש השם, שנקבע כבר ב-1814, הוא "תמונות קלות דעת". המאנגה היא חלק ממכלול של מוצרי אנימציה לקולנוע ולטלוויזיה, שמכונה "אנימה". ביפן אנשים מכל הגילים קוראים מאנגה, ושוק המאנגה היפני הוא שוק הקומיקס הגדול בעולם. המאנגה כוללת יצירות במגוון רחב של ז'אנרים – פעולה, הרפתקאות, קומדיה, סיפורים בלשיים, דרמה, היסטוריה, אימה, מסתורין, רומנטיקה, מדע בדיוני, פנטזיה, ספורט, מתח ועוד. חוברות וספרי מאנגה רבים מתורגמים מיפנית לשפות אחרות. המאנגה כוללת דמויות בעלות עיניים גדולות באופן יחסי לפנים ולגוף, שיער ארוך הצבוע בצבעים משונים ודמעות גדולות המאיימות להציף את הדמויות. התכנים של המאנגה אינם מתמקדים רק בגיבור-העל, האופייני לקומיקס האמריקאי, אלא מתייחסים לרעיונות מציאותיים ולרעיונות מעולם הפנטזיה והדמיון. המאנגה השפיעה מאוד על התרבות הפופולרית, והביאה עימה דימויים ועומק שהשפיעו על קולנוענים בכל העולם.

פס' 6 קוראים רבים נהנים לקרוא קומיקס משום שהם מוצאים בו נחמה ועניין בעידן של פשיעה גוברת, של שעמום, של בדידות ושל ריקנות. אם כן הקומיקס משמש גם כיצירה מהנה להמוני הקוראים וגם כיצירה מורכבת שמעוררת מחשבות על החיים.

מפגש בין תלמידים מבתי ספר שונים באמצעות קומיקס

בלוג אישי 21.9.20 | נעמה גווילי, מורה לעברית

פס' 1 בבית הספר שאני מלמדת בו מתקיים אחת לחודש מפגש לימודי בין תלמידיי ובין תלמידים מכיתה ז מבית ספר אחר בעיר. התלמידים אינם מכירים אלה את אלה, משום שבתי הספר שמשותפים בפרויקט מרוחקים זה מזה, והתלמידים אינם נפגשים במסגרות שמחוץ לבית הספר (כמו תנועות נוער או חוגים). את המפגשים בונות המורות לעברית משני בתי הספר, ובהיותי רכזת העברית בבית הספר נפלה בחלקי הזכות להוביל את הפרויקט החשוב הזה.

פס' 2 לקראת המפגש הראשון נפגשנו כל המורות לעברית וחשבנו באיזו דרך נוכל ליצור מפגש לימודי מהנה בין התלמידים. רצינו לעזור להם להכיר זה את זה בדרך קלילה ויצירתית. אחת המורות הציעה שניעזר בכלי דיגיטלי שנקרא "מחולל קומיקס", ובאמצעותו התלמידים יציגו את עצמם, את התחביבים שלהם ואת הציפיות שלהם מהמפגשים שלנו.

פס' 3 במפגש הראשון חילקנו את התלמידים לזוגות מעורבים (משני בתי הספר), ולימדנו אותם לכתוב טקסטים קצרים במחולל הקומיקס. לשמחתנו, התלמידים משני בתי הספר שיתפו פעולה ולמדו להכיר אלה את אלה. כל תלמיד יצר לעצמו דמות ותיאר באמצעותה את השכונה שלו, את תחביביו, את משפחתו ואת בית הספר שהוא לומד בו. כל ילד עיצב את הדמות ואת הרקע והסביבה שלה, וכתב בבועית הדיבור את התוכן שהיה חשוב לו שבן זוגו מבית הספר האחר ידע עליו.

פס' 4 לדעתי, למפגשים האלה יש ערך רב. בעזרתם הילדים נחשפים לבני נוער מבתי ספר אחרים ולומדים להכיר אותם ואת עולמם. נוסף על כך הם מתרגלים מיומנויות שפתיות של כתיבה באמצעות יצירת קומיקס. לקראת כל מפגש כזה אני מתרגשת מחדש, ומקווה שיהיה מפגש מוצלח. למרות הקושי שקיים במפגש עם בני נוער חדשים, חשוב לזכור שקשרי חברות יפים וחשובים עשויים להתפתח במפגשים האלה. חשוב לפעול כדי לחבר בין חלקי העיר השונים, במיוחד בעידן שבו הטכנולוגיה יכולה לקרב בין בני נוער ולהיות מפתח לתקשורת ביניהם.

שאלות

שאלה 1 (12 נק')

סמנו **שלושה** מאפיינים של הקומיקס על פי טקסט 1.

- ☐ יש קומיקס שמתאפיין בקומיות ובהומור ויש קומיקס שמציג עלילה מורכבת וקודרת.
- ☐ הקומיקס מורכב מסדרת ציורים ומשפטים קצרים הבאים זה אחרי זה ויוצרים עלילה שלמה.
- ☐ לקומיקס תפקיד כפול: לבדר את הקוראים ולבקר את החברה והמדינה.
- ☐ יצירות הקומיקס מיועדות לילדים צעירים בלבד.
- ☐ הקומיקס מבוסס על דמויות ועל אירועים בדיוניים בלבד.

שאלה 2 (9 נק')

לפניכם ציוני דרך מרכזיים בהתפתחות הקומיקס. השלימו את הנתונים לפי הטקסט הראשון. העתיקו מהמחסן למטה.

- ראשית המאה ה-20: _____
- 1935: _____
- סוף שנות ה-30: _____

מחסן:

הופעתם של גיבורי העל סופרמן ובאטמן | הופעתו הראשונה של הקומיקס | בניסתו של וולט דיסני לזירת הקומיקס

שאלה 3 (15 נק')

ציינו **נכון / לא נכון** לפי טקסט 1.

- מקובל לראות בציורי האדם הקדמון סוג של קומיקס קדום. **נכון / לא נכון**
- מטרתו היחידה של הקומיקס היא לבדר מבוגרים. **נכון / לא נכון**
- הקומיקס שייך לעיתונות הצהובה. **נכון / לא נכון**
- בכל סיפורי הקומיקס מופיע גיבור-על כמו סופרמן. **נכון / לא נכון**
- המאנגה היא קומיקס יפני פופולרי בכל העולם. **נכון / לא נכון**

שאלה 4 (10 נק')

א. טקסט 2 הוא בלוג אישי של המורה לעברית נעמה גווילי. הביאו מהמאמר דוגמה אחת לכל אחד ממאפייני הכתיבה האישית בבלוג.

● דעות:

● דיבור בגוף ראשון:

ב. העתיקו מהבלוג שני משפטים המעידים על היחס החיובי של הכותבת לשילוב קומיקס במפגשים לימודיים.

שאלה 5 (10 נק')

כתבו בקצרה (3-5 שורות) את תוכנו של כל אחד מהטקסטים לטובת מי שלא קרא אותם.

● טקסט 1:

● טקסט 2:

מילות קישור

שאלה 6 (9 נק')

לפניכם שלושה משפטים מתוך טקסט 1, ובהם מילות קישור מודגשות.

- "מטרתו המרכזית של הקומיקס היא לבדר את הקוראים, **עם זאת** הוא מאפשר גם התבוננות ביקורתית במציאות הפוליטית וגם בחיי היום-יום של כל אחד מאיתנו" (פסקה 1).
- "שמו של הקומיקס נגזר לכאורה מן הקומיות שלו ומההומור שיש בו, **אף על פי** שחלק גדול מיצירות הקומיקס אינן מצחיקות" (פסקה 4).
- "קוראים רבים נהנים לקרוא קומיקס **משום שהם** מוצאים בו נחמה ועניין בעידן של פשיעה גוברת, של שעמום, של בדידות ושל ריקנות" (פסקה 6).

הקיפו את התשובות הנכונות בכל סעיף:

א. איזו מילת קישור יוצאת דופן מבחינת הקשר הלוגי שהיא מביעה?

- **עם זאת**

- **משום ש**

- **אף על פי ש**

ב. מה הקשר הלוגי היוצא דופן?

- **ויתור**

- **סיבה**

- **הוספה**

- **השוואה**

ג. מה הקשר הלוגי המשותף לשתי המילים האחרות?

- **ויתור**

- **סיבה**

- **הוספה**

- **השוואה**

שאלה 7 (5 נק')

בטקסט 2 בפסקה 4 כתוב:

"לדעתי, למפגשים האלה יש ערך רב. בעזרתם הילדים נחשפים לבני נוער מבתי ספר אחרים ולומדים להכיר אותם ואת עולמם. **נוסף על כך** הם מתרגלים מיומנויות שפתיות של כתיבה באמצעות יצירת קומיקס".

באיזו מילת קישור אפשר להחליף את הצירוף **נוסף על כך** מבלי לשנות את משמעות המשפט?

- כמו כן
- משום ש...
- עם זאת
- לפיכך

שאלות אוצר מילים

שאלה 8 (5 נק')

בטקסט 2 בפסקה 4 כתוב:

"חשוב לפעול כדי לחבר בין חלקי העיר השונים, במיוחד בעידן שבו הטכנולוגיה יכולה לקרב בין בני נוער ולהיות מפתח לתקשורת ביניהם".

מהי משמעות המילה **עידן**?

- שינוי, מהפך
- תקופה, פרק זמן
- מקום, אזור
- תהליך, התפתחות

שאלה 9 (5 נק')

בטקסט 2 בפסקה 1 כתוב:

"ובהיותי רכזת העברית בבית הספר **נפלה בחלקי** הזכות להוביל את הפרויקט החשוב הזה".

מהי משמעות הביטוי **נפל בחלקו**?

- ביקש את
- זכה ב-
- נבחר ל-
- רצה את

